

Urs en il Grischun – analisa da la situaziun

■ (cc) Ils ultims otg onns han en tut otg urs visità il Grischun sin lur migraziuns. Las autoritads e las persunas responsablas han pudì far experientschas impurtantas cun quest animal da rapina grond. Questa primavaira ha il chantun Grischun fatg in'analisa da la situaziun e fixà en in rapport intern ils proxims pass per realisar il concept «Urs en Svizra». Ils champs d'acziun èn vegnids definids sin plaun chantunal e communal, dentant er sin plaun naziunal resp. internaziunal.

Pretensiuns envers la confederaziun

Cun ina inoltraziun en scrit ha la regenza grischuna supplitgà il departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun (DATEC) da cuntanscher uschè svelto sco pussaivel ina pratica pragmatica envers urs problematic en las tractativas cun las autoritads talianas. Quests urs engrevgeschan considerablamain l'acceptanza envers quest animal da rapina grond tar la populaziun indigena. Perquai duain urs problematic pudair vegnir prelevads gia en in stadi tempriv en lur territoris d'origin. La populaziun dad urs prosperescha il mument en il Trentin e permetta senza auter da prender talas mesiras. Plinavant supplitgescha la regenza grischuna il DATEC da sclerir la problematica d'execuziun en connex cun las permissiuns da sajettar animals da rapina gronds (urs, luf, lufscherver). L'execuziun dals concepts respectivs da la confederaziun na duai betg vegnir impedida en il futur arbitrarmain cun prender meds legals. La finala pretenda la regenza envers la confederaziun ch'ils custs supplementars per l'agricultura en cas da la preschientscha d'animals da rapina gronds vegnian indemnissads meglier.

Il medem vala er per ils custs supplementars dals posts da servetsch chantunals en connex cun il manaschament en cas da la preschientscha d'animals da rapina gronds.

La regenza grischuna vul che urs problematic vegnian sajettas avant ch'els arrivan en Svizra.

KEYSTONE

Tema urs en l'internet

L'experientscha mussa ch'il tema urs interessa cunzunt, sch'in tal animal da rapina grond visita ina regiun. Senza la preschientscha directa d'in urs manca dentant per regla l'interess per infurmaziuns tant dals circuls potenzialmain pertutgads sco er da la vasta populaziun. Perquai ston vegnir prendidas mesiras, sche urs sa mussan andetgamain. Ultra da quai ston vegnir dadas regularmain infurmaziuns da basa. L'emprima giada ch'in urs sa mussa en ina regiun exista in grond basegn d'infurmaziun e d'assistenza. Las infurmaziuns giavischadas ston alura esser avant maun immediatmain. Per garantir quai èn vegnidadas creadas novas adressas d'access a l'internet:

Cun ils links www.urs.gr.ch sco er www.baer.gr.ch e www.orso.gr.ch ed ha da nov mintgina e mintgin access ad infurmaziuns specificas dad ir enturn cun l'urs.

Prevenziun ed infurmaziun

Las mesiras da prevenziun èn impurtantas per tegnair l'urs sche pussaivel davent dals abitadis e per evitar donns. Questas mesiras ston vegnir prendidas sco incumbensa cuminaivla sin differents plauns. Per l'ina èn necessarias mesiras specificas sco la protecziun da muntaneras u la protecziun d'avieulers en l'agricultura. Per l'autra sto il chantun garantir in allontanament dals ruments ch'è segir cunter l'urs per lung da las vias

chantunalas. Il medem vala per las vischnancas entaifer il territori d'abitadi. Ma er persunas privatas ston procurar cun mesiras adattadas ch'ils urs na possian betg cuntanscher victualias u ruments reciclabels (vanzadiras).

Il departament da construcziun, traffic e selvicultura ha definì cun analisar la situaziun «Urs en il Grischun» numerusas mesiras che gidan a meglierar la prevenziun, l'infurmaziun e la cussegliaziun da la populaziun sco er a survegliar meglier ils urs che immigreschan. Questas mesiras vegnan realisadas permanentmain.

Davart quest tema stat a disposiziun in video sut www.gr.ch.